مختصر القدوري

HANEFIJSKI FIKH

- kompilacija mezheba -

Ebu-Muhammed Ahmed b. Muhammed
el-Kuduri

HANEFIJSKI FIKH

Ebu-Muhammed Ahmed b. Muhammed
el-Kuduri

Prijevod: Saud Šabović

مختصر القدوري

HANEFIJSKI FIKH

- kompilacija mezheba -

Pisac

Ebu-Muhammed Ahmed b. Muhammed

el-Kuduri

SADRŽAJ

TAHARET (ČISTOĆA I ČIŠĆENJE) 7

ABDEST (ar. vudu'u) 7

KUPANJE (ar. gusl) 9

VODA ZA KUPANJE I ABDEST 10

STAJAĆA VODA 10

TEKUĆA VODA 11

UPOTRIJEBLJENA VODA 11

UŠTAVLJENA KOŽA 11

BUNARSKA VODA 11

OSTATAK VODE NAKON PIJENJA 12

TEJEMMUM (ČIŠĆENJE SA ZEMLJOM) 13

NAČIN UZIMANJA TEJEMMUMA 13

ŠTA KVARI TEJEMMUM 13

POTRAGA ZA VODOM 14

POTIRANJE PO MESTVAMA 15

NAČIN POTIRANJA 15

STVARI KOJE PONIŠTAVAJU POTIRANJE MESTVI 15

PO ČEMU SE NE MOŽE POTIRATI 16

MENSTRUALNA FAZA 17

PROPIS ŽENE U MENSTRUACIJI 17

VAN-MENSTRUALNA FAZA 17

PROPIS ŽENE U VAN-MENSTRUALNOJ FAZI 18

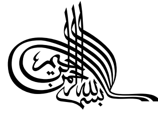
POST-POROĐAJNA FAZA 18

NEČISTOĆE U ISLAMSKOM PRAVU 19

TEŠKA I LAHKA NEČISTOĆA 19

UOČLJIVA I NEUOČLJIVA NEČISTOĆA 19

ČIŠĆENJE NAKON NUŽDE 20

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog.

كتاب الطهارة

TAHARET

(čistoća i čišćenje)

ABDEST (ar. vudu'u)

Kaže Uzvišeni Allah:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ... ﴿٦﴾

"O vjernici, kada hoćete namaz obaviti, lica svoja i ruke svoje do iza laktova operite - a glave svoje potarite - i noge svoje do iza članaka..." (Prijevod značenja, El-Maida, 6)

Obavezno (ar. fard) pri abdestu je:

- oprati tri uda (lice, ruke i noge)
- i potrati glavu,

a prema stavu trojice vodećih hanefijskih učenjaka (Ebu-Hanife, Muhammeda eš-Šejbanija i Ebu-Jusufa) u pranje su uključeni laktovi i nožni članci, nasuprot stavu Ez-Zu'fera rhm..

Obavezno je pri potiranju glave: potrati perčin (ar. *nasijeh*), što je četvrtina od glave, kao što se prenosi od Mugire b. Šu'beta, radijallahu 'anhu: da je Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, urinirao u zabačeni predio, a onda uzeo abdest potirući pritom po perčinu i mestvama.

Preporučeno (ar. *sunnet*) **je pri abdestu:**

- oprati šake tri puta prije uranjanja u posudu sa vodom onome koji se probudi iz sna;

- izgovoriti: bismillah, prije nego se počne sa abdestom;
- očistiti zube misvakom;
- isprati usta (ar. *madmada*);
- isprati nos (ar. *istinšak*);
- potrati uši;
- proći mokrim šakama kroz bradu;
- proći mokrim prstima između prstiju (ar. *esabe'a*);
- te udove oprati tri puta.

Pohvalno (ar. *mustehhab*) **je onome koji uzima abdest da**:

- ima namjeru (ar. *nijet*) za abdest;
- potrati čitavu glavu;
- abdest uzeti prema redosljedu (ar. *tertib*) počinjući sa onim sa čime je Uzvišeni Allah počeo u ajetu;
- da prvo pere organe desne strane;
- kontinuitet pri pranju ekstremiteta bez prekida (ar. *tevali*);
- i da potre vrat.

Abdest će pokvariti:

- sve što izađe na dva otvora (spolni ud i zadnji otvor);
- krv, sukrvica i gnoj kada izađu iz tijela i izliju se van rane na dio koji je pravno čist;
- povraćanje punim ustima;
- san u: ležećem (ar. *mutedžien*), bokom i lakatom oslonjenim na zemlju (ar. *muttekien*), i sjedećem leđima naslonjenim na nečemu (ar. *musteniden*) ako bi osoba pala da mu se ta stvar odmakne;
- gubitak razuma nesvjesticom i ludilom;
- te glasno smijanje[1] u bilo kojem namazu gdje ima ruku'a i sedždi.

- [1] Hanefijski pravnici spominju tri načina smijanja u namazu:

KUPANJE (ar. gusl)

Obavezno (ar. fard) je pri kupanju:

- isprati usta (ar. *madmada*),
- isprati nos (ar. *istinšak*),
- i oprati čitavo tijelo.

Preporučeno (ar. *sunnet*) **je okupati se na sljedeći način:**

- započeti sa pranjem ruku i genitalija,
- ukloniti nečistoću sa tijela ako eventualno postoji,
- uzeti abdest kao onaj za namaz sa izuzetkom pranja stopala,
- posuti vodu po glavi i ostatku tijela tri puta,
- a zatim se pomjeriti u stranu i oprati stopala.

Žena pri kupanju ne mora rasplesti pletenice ako voda dospijeva do srži unutar pletenice.

Na kupanje obavezuje:

- izlazak sperme kod muškaraca i žena, bilo to uzrokovano masturbacijom ili strasnim dodirivanjem i razmišljanjem o suprotnom polu;
- kada vrh muškog spolnog organa uđe u ženski nebitno što nije bilo izbacivanja sperme,
- te ženama nakon menstrulne i post-porođajne faze.

Od sunneta Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, je kupanje za:

- džumu-namaz,
- dva bajrama,
- fazu ihrama,

- *Kahkaha* (glasno smijanje kada te drugi čuju): ovo kvari namaz i abdest ako to učini zrela i budna osoba.
- *Dihk* (smijanje u sebi, kada te drugi ne mogu čuti ali ti sebe čuješ): ovo kvari namaz ali ne i abdest.
- *Tebesum* (osmjehivanje, micanje usne bez glasa): ovo ne utiče na namaz, niti na abdest.

- i 'Arefat,

dok nije obavezno kupanje već je dovoljan samo abdest nakon izlaska pre-semenalne providne sluzi (ar. *mezijj*) i bijele guste tekućine koja nekada izađe nakon mokrenja (ar. *vedijj*).

VODA ZA KUPANJE I ABDEST

Dozvoljeno je uzeti abdest i okupati se sa sljedećim vodama:

- kišnicom,
- jezerskom,
- izvorskom,
- bunarskom,
- i morskom vodom,

dok nije dozvoljeno uzeti sa vodom iscijeđenom iz drveća i voća, niti onom koja je nadvladana i njena prirodnost promijenjena, kao što je slučaj sa sirćem, supom, vodom iz kuhanog povrća, ružinim sokom i šafranskom vodom.

Dozvoljeno je uzeti abdest i okupati se sa vodom koja se pomiješa sa nečim što je čisto i što joj promijeni jedno ili dva od tri svojstva, kao što je primjer sa blatom/zemljom, te vodom pomiješanom sa biljkom izop, sapunom ili šafranom.

STAJAĆA VODA

Nije dozvoljeno uzeti abdest iz stajaće vode u koju upadne nečistoća (ar. nedžaset), nebitno bilo nečistoće malo ili mnogo, jer je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naredio da se voda čuva od nečistoće, pa kaže:

> *„Neka niko od vas ne urinira u stajaću vodu i nemoj da se kupa od džunupluka iz nje!“*[2]

I kaže:

> *„Kada se neko od vas probudi iz svoga sna, neka ne uranja ruke u posudu sa vodom dok ih prethodno ne opere tri puta; jer, niko od vas ne zna gdje su mu ruke boravile tokom sna.“*[3]

[2] Bilježi ga Ebu-Davud, br.71, u hadisu Ebu-Hurejre, r.a..

[3] Bilježi ga Muslim, br.643, u hadisu Ebu-Hurejre, r.a..

TEKUĆA VODA

A što se tiče tekuće vode u koju upadne nečistoća, dozvoljeno je uzeti abdest iz nje sve dok se ne vidi i ne osjeća trag te nečistoće, jer nečistoća ne stagnira u tekućoj vodi.

Veliki bazen: kod kojeg talas sa jedne strane ne dolazi na drugu stranu, kada nečistoća upadne na jednu njegovu stranu dozvoljeno je abdestiti se i okupati vodom sa druge strane, jer je očigledno da nečistoća ne dospijeva na tu stranu.

Kada se u vodi nađe mrtva životinja od onih kroz koje ne protiče krv, poput: komarca, muhe, ose i škorpiona, onda to neće pokvariti čistoću te vode za uzimanje gusula i abdesta. Isto važi i za životinje koje inače žive u vodi i uginu u njoj, a primjer tome su: riba, žaba i rak.

UPOTRIJEBLJENA VODA

Upotrijebljena voda (ar. *muste'amel*): nije dozvoljena u svrhu uzimanja abdesta i gusula, a sa *„upotrijebljena voda"* se misli na: svaku vodu sa kojom se već uzimao abdest ili gusul, ili: voda korišćena za čišćenje tijela radi približavanja Allahu.

UŠTAVLJENA KOŽA

Svaka koža, osim svinjske i ljudske, čisti se štovljenjem; namaz na takvoj koži i njeno korišćenje pri abdestu dozvoljeno je.

Kosa i kosti mrcine su čisti.

BUNARSKA VODA

Ako nečistoća upadne u bunar, on se mora pročistiti; a njegovo pročišćivanje se vrši tako što se voda koju sadrži iz njega izbaci.

Ako u bunaru ugine miš, vrabac, crvendać, vrana ili gušter, onda će se iz njega izvaditi od dvadeset do trideset kofa vode, sve ovisno da li je kofa veća ili manja.

Ako u bunaru ugine golub, kokoš ili mačka, tada se iz njega mora izbaciti od četrdeset do šezdeset kofa vode.

Ako u bunaru ugine pas, ovca ili ljudsko biće, sva se voda iz njega mora izvaditi.

Ako se u bunaru životinja naduje ili razgradi, sva se voda mora iz njega izbaciti, nebitno da li životinja bila manja ili veća.

Broj kofa se računa shodno osrednjoj bunarskoj kofi koja se koristi u zemlji. Pa, ako se za izbacivanje vode koristi velika kofa koja je daleko veća od osrednje, onda se računa prema tome.

Ako je voda u bunaru protočna, pa se bunar ne može presušiti, a postane obaveza presušiti ga, onda će se izvaditi vode ekvivalentno koliko je ima u tome trenutku. Prenosi se od Muhammeda eš-Šejbanija rhm. da je rekao: „Izvadit će se od dvjesta do trista kofa!“

Ako se u bunaru nađe uginuo miš ili slično tome, a ne poznaje se vrijeme kada je u njega upao, ako se nije u njemu naduo i razgradio, tada će oni koji su iz njega uzimali abdest ponoviti namaz za taj dan i noć, te očistiti sve što je voda iz njega dotakla. A ako se naduo i razgradio, tada će ponoviti namaze za tri dana i tri noći unazad prema stavu Ebu-Hanife rhm., dok Ebu-Jusuf i Muhammed eš-Šejbani rhm. kažu: „Ne moraju ponavljati namaze, osim ako su sigurni u vrijeme kada je upao!“

OSTATAK VODE NAKON PIJENJA

Ostatak vode nakon pijenja (ar. *su'r*) od strane čovjeka i životinja čije meso je dozvoljeno jesti je čist.

Ostatak vode nakon pijenja od strane psa, svinje i životinja predatora je nečist.

Ostatak vode nakon pijenja od strane mačke, kokoške i ptice, te životinja koje obitavaju oko kuća poput zmija i miševa, je pokuđen (ar. *mekruh*).

Ostatak vode nakon pijenja od strane magarca i mazge je sumnjiv; pa, ako osoba ne nađe drugu vodu mimo te, uzet će sa njom abdest a onda i tejemmum, a ispravno će postupiti bilo šta od toga prvo da uzme.

باب التيمم

TEJEMMUM

(čišćenje sa zemljom)

Sljedeće osobe se čiste zemljom (ar. *tejemmum*) umjesto sa vodom:

- osoba koja ne može naći vode tokom putovanja;
- onaj koji se nalazi izvan mjesta boravka a otprilike je milja ili više razdaljine od njega i vode;
- onaj koji može doći do vode ali je bolestan i strah ga je da će njenim korišćenjem pogoršati bolest;
- te džunubu koji se boji da bi ga korišćenje hladne vode moglo ubiti ili razboljeti.

NAČIN UZIMANJA TEJEMMUMA

Tejemmum biva iz dva doticanja (dlanovima):

- nakon prvog se potre lice,
- a nakon drugog ruke zajedno sa laktovima.

Isti je način uzimanja tejemmuma kada zamjenjuje kupanje i kada zamjenjuje abdest.

Prema stavu Ebu-Hanife i Muhammed eš-Šejbanija rhm. dozvoljeno je tejemmum uzeti sa svakim materijalom koji u osnovi potiče od zemlje, poput: zemljane prašine, pijeska, kamena, gipsa, antimona i arsena. Ebu-Jusuf rhm. kaže: „Nije dozvoljeno osim i jedino sa zemljanom prašinom i pijeskom.“

Obaveza (ar. *fard*) je imati namjeru (ar. *nijet*) za uzimanje tejemmuma, dok je za abdest samo preporučena (ar. *mustehhab*).

ŠTA KVARI TEJEMMUM

Tejemmum kvare iste one stvari koje kvare i abdest.

Tejemmum biva pokvaren i onda kada voda bude u vidokrugu a osoba u stanju da je iskoristi.

Tejemmum je dozvoljen jedino sa čiste površine.

POTRAGA ZA VODOM

Preporučeno je onome koji ne nađe vode, ali se nada da će do nje doći prije nego vrijeme namaza istekne, da odloži namaz do njegovog krajnjeg roka. Pa, ako do tada nađe vode, uzet će abdest i klanjati, dok će u suprotnom uzeti tejemmum.

Osoba koja je pod tejemmumom sa njim može klanjati i obavezne i dobrovoljne namaze.

Tejemmum je dozvoljen zdravoj osobi u naseljenom mjestu onda kada je dženaza u toku a skrbnik (ar. *velij*) preminulog neko drugi mimo njega, a strah ga je da će ga zbog zaokupljenosti abdestenjem sa vodom mimoići klanjanje dženaze; kada će uzeti tejemmum i klanjati dženazu. Isto važi za osobu koja dođe na Bajram-namaz a strah je da će je mimoići bajram-namaz ako ode da uzima abdest sa vodom.

Međutim, ako osoba dođe na džumu i strah je da će je mimoići džuma-namaz odlaskom da uzima abdest sa vodom, tada će ipak uzeti abdest sa vodom, pa: ako stigne na džumu - klanjat će je, a ako ne stigne - klanjat će podne-namaz četiri rekata. Također, ako namasko vrijeme ističe i osobu strah da će je mimoići namaz u njegovo vrijeme ako bude uzimala abdest sa vodom, tada će uzeti abdest sa vodom i onda klanjati propušteni namaz, a neće se odlučiti za tejemmum.

Ako putnik tokom putovanja zaboravi da ima vode pri sebi, te zato uzme tejemmum i klanja, a kasnije se sjeti vode prije nego vrijeme dotičnog namaz završi, neće ponavljati obavljeni namaz prema stavu Ebu-Hanife i Muhammeda eš-Šejbanija rhm., dok Ebu-Jusuf kaže: „Ponovit će!"

Putniku koji je pod tejemmumom nije obaveza da traga za vodom ako mu ne preovladava mišljenje da je voda u blizini. Ali, ako mu preovladava mišljenje da je voda u blizini, onda mu nije dozvoljeno da uzima tejemmum sve dok ne bude tragao za njom. Ako njegov saputnik ima vode, potražit će mu je prije nego se odluči da uzme tejemmum, pa ako ovaj odbije da mu posudi uzet će tejemmum i klanjati.

باب المسح على الخفين

POTIRANJE PO MESTVAMA

Potiranje po mestvama (ar. *huffejn*) dozvoljeno je sunnetom onda kada je osoba dužna uzeti abdest, ali samo po onim mestvama koje su prethodno obučene na abdest nakon čega je nastupilo njegovo gubljenje.

Osoba u mjestu boravka (ar. *mukim*) može potirati po mestvama jedan dan i jednu noć, dok putnik (ar. *musafir*) može potirati tri dana i tri noći. Računanje počinje nakon prvog gubitka abdesta.

NAČIN POTIRANJA

Mestve se potiru sa gornje strane, u liniji sa prstima, započinjući od vrha stopala ka člancima. Obavezni dio potiranja je onoliko koliko bi obuhvatila tri prsta na ruci.

Nije dozvoljeno potirati mestve koje su poderane toliko da se kroz procijep mogu vidjeti tri prsta, dok je dozvoljeno ako su poderane manje od toga.

Potiranje po mestvama nije dozvoljeno onome koji je obavezan okupati se.

STVARI KOJE PONIŠTAVAJU POTIRANJE MESTVI

- Sve što poništava abdest poništva i mesh po mestvama.
- Također i skidanje mestvi,
- kao i istek dozvoljenog vremena potiranja. Kada je u pitanju istek vremena, osoba skida mestve, pere obije noge i može da klanja, a nije obavezna ponoviti pranje ostalih organa koji se peru pri abdestu.

Onaj koji počne da potire po mestvama dok je u mjestu boravka, a zatim krene na put prije nego navrši dan i noć, takav može potirati ostatak od tri dana i tri noći.

Onaj koji počne da potire u toku puta, a onda se vrati u mjesto boravka, onda:

- ako je već potirao jedan dan i jednu noć, ili više od toga, obavezan je skinuti mestve;
- a ako je potirao manje od dana i noći, onda može upotpuniti potiranje jedan dan i jednu noć.

Osoba koja obuje *džurmuk* na mestve može potirati po njima.

PO ČEMU SE NE MOŽE POTIRATI

Nije dozvoljeno potirati po čarapama (ar. *dževrebejn*), osim po onima koje su napravljene od kože ili sa kožnom postavom, dok dvojica - Ebu-Jusuf i Muhammed eš-Šejbani rhm. - kažu: „Dozvoljeno je ako su guste/neprovidne i ne absorbuju vodu."

Nije dozvoljeno potirati po turbanu, kapici, marami ili rukavicama.

Dozvoljeno je potrati po zavojima makar bili obmotani i prije abdesta; ako spadnu prije ozdravljenja (rane), potiranje nije poništeno, a ako spadnu nakon ozdravljenja, poništeno je.

باب الحيض

MENSTRUALNA FAZA

Menstrualna faza (ar. *hajd*) najkraće traje tri dana i tri noći, pa sve što ističe prije spomenutog vremenskog razdoblja nije menstruacija već van-menstrualna tekućina (ar. *istihada*).

Najduži rok menstrualne faze je deset dana, pa sve što ističe nakon toga smatra se van-menstrualnom tekućinom.

Crvena, žuta i tamna izlučevina koju žena vidi u danima menstrualne faze smatra se menstrualnom izlučevinom sve dok ne vidi bijelu tekućinu.

PROPIS ŽENE U MENSTRUACIJI

Menstrualna faza oslobađa žene od obavljanja namaza, a post joj biva zabranjen; s tim da su post obavezne kasnije nadoknaditi (ar. *kada'*), dok namaz nisu.

Nije im dozvoljeno da ulaze u džamije, tavafe oko Ka'be, niti mogu imati spolni odnos u toj fazi.

Žene sa menstruacijom i džunub osobe ne smiju učiti Kur'an, dok je osobama bez abdesta ili bez gusula zabranjeno dodirivati Mushaf, osim da dohvate za torbicu (ar. *galafeh*) u koju je stavljen.

Ako menstruacija prođe za manje od deset dana, takvoj ženi nije dozvoljeno spolno prilaziti sve dok se ne okupa, ili tek nakon što joj prođe namasko vrijeme. Ali, ako joj krvarenje prođe u deset dana, dozvoljen je spolni odnos sa njom i prije nego se okupa.

Ako stanje čistoće prekinu dva (zasebna) krvarenja tokom menstrualne faze, smatrat će se poput neprekidnog isticanja.

Minimalni period čistoće je petnaest dana, dok nema maksimalnog roka.

VAN-MENSTRUALNA FAZA

Van-menstrualna faza (ar. *istihada*) je ono što žena vidi:

- prije trećeg dana
- ili nakon desetog dana.

PROPIS ŽENE U VAN-MENSTRUALNOJ FAZI

Propis joj je isti kao što je propis onih kojima krv iz nosa teče; to je ne sprječava da posti, klanja i da ima spolni odnos.

Ako se krvarenje nastavi nakon desetog dana, a od žena je sa redovnim ciklusom, vratit će se na njeno uobičajeno računanje faze, a sve što se pojavi nakon toga smatrat će van-menstrualnom tekućinom.

Ona koja postane pravno-zrela (ar. *bulug*) u van-menstrualnoj fazi, svoj menstrualni ciklus smatrat će deset dana od svakog mjeseca, a sve mimo toga van-menstrualnom izlučevinom.

Žena u van-menstrualnoj fazi, kao i osobe koje ne mogu zaustaviti izliv urina, krv iz nosa ili rane, takvi uzimaju abdest za svaki namaz zasebno, a nakon toga sa tim abdestom, u okviru toga namaskog vremena, mogu obavljati koje god žele obavezno ili dobrovoljno djelo. Nakon što dotično namasko vrijeme prođe, abdest im biva poništen, kada moraju uzeti drugi abdest za drugi namaz.

POST-POROĐAJNA FAZA

Post-porođajna faza (ar. *nifas*) je krv koja teče nakon porođaja. Stoga, krv koju žena vidi tokom trudnoće i tokom porođaja, prije rođenja djeteta, smatra se van-menstrualnom izlučevinom (ar. *istihada*).

Nema najkraćeg roka za post-porođajnu fazu, dok najduže može trajati četrdeset dana; a sve mimo toga smatra se van-menstrualnom izlučevinom.

Ako se krvarenje nastavi nakon četrdesetog dana, a dotična žena rodi prije i od onih je sa redovnom mjesečnicom u post-porođajnoj fazi, vratit će se na svoje uobičajeno računanje ciklusa. A ako nema (redovnu) mjesečnicu, post-porođajna faza joj je četrdeset dana.

Ona koja rodi dva djeteta tokom jedne trudnoće, post-porođajne faza joj je sa krvlju koja se izlučuje nakon rođenja prvog djeteta prema stavu Ebu-Hanife i Ebu-Jusufa rhm., dok Muhammed eš-Šejbani i Ez-Zu'fer rhm. kažu od kada rodi drugo dijete.

باب الأنجاس

NEČISTOĆE U ISLAMSKOM PRAVU

Obavezno je očistiti nečistoću (ar. *nedžaset*) sa tijela i odjeće klanjača, kao i sa mjesta gdje osoba želi da klanja.

Nečistoće se čiste sa vodom i svakom drugom tekućinom sa kojom je uklanjanje moguće, a primjer tome su sirće i ružina voda.

Ako se nečistoća, djelimično čvrstog stanja, poveže za mestve (ili obuću), a onda se osuši, dozvoljeno je klanjati u njima ako se prethodno obrišu o zemlju.

Sperma (ar. *menijj*) se smatra nečistoćom čiju vlažnost je obaveza oprati, ali, ako se osuši na odjeći, dovoljno je samo izgrebsti je.

Ako nečistoća padne na ogledalo ili na sablju, dovoljno je samo potrati/obrisati sa njih.

Ako nečistoća padne na zemlju, osuši se na suncu i njen trag nestane, dozvoljeno je obavljati namaz na tome mjestu, dok nije dozvoljeno odatle tejemmum uzimati.

TEŠKA I LAHKA NEČISTOĆA

Ko se uprlja teškom nečistoćom (ar. *nedžasetun mugaleze*), kao što su: krv, urin, izmet ili alkohol, koliko je jedan dirhem ili manje od toga, dozvoljeno je u tome namaz obaviti, ali ne ako je više od dirhema.

Ko se uprlja blažom nečistoćom (ar. *nedžasetun muhaffefeh*), kao što je urin životinja čije meso je dozvoljeno jesti, dozvoljeno je klanjati u tome sve dok ne obuhvata četvrtinu od odjeće.

UOČLJIVA I NEUOČLJIVA NEČISTOĆA

Dvije je vrste nečistoće koju je obaveza ukloniti:

- **koja se može uočiti**; što se čisti uklanjanjem njene substance, osim ako njen trag ostaje zbog težine potpunog uklanjanja;
- **koja se ne može uočiti**, što se pere sve dok osobi ne prevlada mišljenje da je očistila.

ČIŠĆENJE NAKON NUŽDE

Čišćenje nakon nužde je sunnet; kamen, kamenčići, te sve što ih zamjenjuje u tu svrhu bivaju dovoljni. Sa tim osoba briše dok ne očisti, a u sunnetu nema ništa propisano po pitanju broja brisanja.

Bolje je očistiti se sa vodom nakon nužde, a ako nečistoća zaprlja više od otvora, ništa ne može očistiti mimo vode i tekućine.

Nije se dozvoljeno čistiti nakon nužde sa:

- kostima,
- životinjskim-izmetom,
- hranom,
- i desnom rukom.